

iz muhe". — Letina pri nas kaže prav dobro; več let ni polje tako lepo bilo, kakor ravno letos. Dobrega se moremo nadjati, ako nam Bog kaj lepih vremen pošlje. Zares treba nam je pa lepega vremena, ker več kakor dva tedna skoraj neprenehoma tudi pri nas dežuje, da ljudem ni mogoče ne žeti in požetega ne pod streho spraviti. Krompir je dosedaj lep in zdrav; Bog nam ga ohrani, ker on in turšica sta tukajšnjemu kmetu poglavitni živeži. Tudi sadja bo po nekaterih krajih obilo. — Naznanujem vam, ljube „Novice“ da tudi po naših krajih živi mnogo domoljubov, kateri z besedo in z djanjem národnost podpirajo. Vedno po domače govorijo in prebirajo z veseljem domače spise, radi kupujejo slovenske bukve in časnike. Vendar se tudi nam, žalibog, ne manjka takih ljudi, kateri imajo domorodce za nekake pošasti, sovražne domovini in vladi, čeravno dobro vejo, da so domorodci tudi pravi prijatli vlade, oni pa poptujčevavci naroda so sovražniki njeni največji. Saj je sedaj očitno, kam ste jo poptujčevavci s svojimi namerami zavozili! Z Bogom!

Jože B., posestnik.

V Vogljah blizo Kranja 28. julija. J. B. — Naj „Novicam“ povem nekaj, kar ne slišijo vsaki dan in se le redko kje vidi. *) Naša cerkev, zidana leta 1750, je bila pretesna za današnji čas; premišljevali smo, kako da bi jo mogli razširiti, pa nič nismo izmislili; potem vprašamo umetnega mojstra Matevža Meved-a, tisto bistro glavo, ki Vam je v Ljubljani v veliki cerkvi kuplo naredila, in on nam reče, da se cerkev prav lahko razširi na to vižo, da se turn podkoplje tako, da se ga za 5 sežnjev (klafter) spodej ven vzame, za 4 sežnje pa ga zgorej (v luftu) ostane, — in lejte, zadnji zid je ostal, 3 plati pa so šle ven, in delo se je prav dobro odneslo. Bili smo v velikem strahu, ko je stari turn (že leta 1609 zidan) na puntih stal; noč in dan smo se bali, da bi ne padel — al umni mojster nas je tolažil, naj se ne bojimo, in hvala Bogu in čast mojstru! brez vse nesreče smo razširili cerkev, kakor smo želeli, na to čudno vižo. — Zdaj pa še nekaj. Tudi naš turn, ki je bil tako ozek, da so se pred vsi zvonovi kresali, smo razširili tako, da se zdaj noben zvon zvona ne dotakne. To pa nam je naredil neki prebrisan človek iz Oselce v poljanski dolini, z imenom Gašper, ki nam je nove tramove pa nove jarme tako dobro napravil, da ni mogoče bolje. Kjer imate zvonove z lepim glasom, pa nič ubrane (uštimane), dajte se jih po tem človeku „uštimati“ in porok sem vam, da bote veseli. — Letina je pri nas srednja; kozolci so dosti polni; da bi se le tudi kaj prida namlatilo! Tudi proso, krompir in fižol dobro obeta. H koncu še eno skušnjo: Kadar je terda zima, rež tim bolje obrodí (porata), čim preje se sneg potrese. To smo zvedili letos pri nas.

Iz Ljubljane. Mestni odbor je v poslednji skupščini sklenil sledeče reči: Družbica mestljanov je prosila mestno županijo, naj ji dovoli napraviti bervo čez Ljubljano od šivarskih ulic do teatra. Ker mestu ne bo ta naprava celó nobenih stroškov prizadjala, pa tudi prihodnje popraviljanje ne, je dovolil odbor — zoper dva protiglasova — prošnjo proti temu, da družba zagotovi stroške popraviljanja z vloženimi 1000 gold. Hude vojske o zadevah tega spodaj lesenega zgorej pa železnega mostiča, ki je bila več časa poprej v „Laibacheri“ kakor da bi bilo šlo za „Seyn oder Nichtseyn“ ljubljanskega mesta, je tedaj zdaj konec „und Waffenstillstand ist geschlossen zwischen dem Kundenschaftsplatzel und dem Schneidergassel“. — Sklenjeno je dalje bilo v ravno tem zboru, da tudi čevljarski most, ki že zlo hira, se mora nov napraviti, in da se v ta namen berž razpišete tudi po unanjih časnikih darili po 200 gold. in 100 gold., kdor napravi najsposobniši obris novega mosta. — Tretji sklep je bil, se resno potegniti za napravo višje

realne šole in brez pomude ministerstvo prositi, naj dovoli, da kakor na Koroškem tako tudi na Kranjskem realna šola ne bo samo naloga ljubljanskega mesta, ampak cele dežele, ker ne samo ljubljanskim sinom, temuč vsem cele dežele je v prid. — V tem zboru je g. mestni predstojnik še povedal, da bo Riedinger gazno svečavo prihodnjo spomlad gotovo delati začel in jo dodelal o sv. Mihelu 1861. Kaj ne, da je to dokaj važnih sklepov bilo? Da bi se le vsi tudi spolnili! — Popolnoma zaostalo oklicovanje cesarskih postav v različnih jezikih našega cesarstva se je, kakor iz nekaterih slovenskih „prestav“ vidimo, poslednji čas vendar spet nekako začelo. Le resnica je, kar celó „Frankfurter Journal“ v svojem listu od 27. julija po „Wanderer-ju“ pravi, da ravno zdaj, ko se deželni jezikom na Ogerskem, Horvaškem in menda tudi v vseh drugih deželah avstrijskega cesarstva večja veljava v cesarskih kancelijah daje (na Slovenskem še ni od tega ne duha ne sluha!) je oklicovanje postav v različnih jezikih že zatega voljo živa potreba, da jih uradniki dobijo v dobrih prestavah za svoje kancelijske pisave v roke, ki se ne bojo dale dolgo več odlašati, kadar bo ravnopravnost resnica postala vsacemu narodu, tedaj tudi slovenskemu.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Po cesarskem sklepu od 20. in 31. julija so davkovske direkcije v Ljubljani, Celovcu in Opavi razpušene. Kdaj se bojo kancelije zaperle, se bo pozneje oklicalo.

— C. k. ministerstvo pravice je sodnijam in deržavnim pravdnijam na Ogerskem poslalo ukaz, kateri jim zapoveduje, da se morajo z besedo in pisanjem pri svojih opraviilih tistega jezika posluževati, ki ga razumejo tisti ljudje, s katerimi imajo opraviti, tedaj madjarskega s Madjari, slovaškega s Slovaki, rumunskega z Rumuni, rusinskega z Rusini, nemškega z Nemci; vsak teh 5 jezikov mora imeti enako veljavo. Zastran rumunskega in rusinskega jezika pa določuje ta ukaz, da se morajo protokoli in kancelijske pisma pisati z latinskimi pismenkami. Konec tega ukaza pa se tako-le glasi: „Ta ukaz se vsem nižjim sodnijam s tem pristavkom na znanje daje, da ne le one, temuč tudi vsi advokati in c. k. notarji se imajo natanko po njem ravnati, da se ne bojo slišale več pritožbe zoper drugačno ravnanje“. — Kdaj nek se bo slovenskemu narodu, ki ima ravno take dolžnosti kakor jih imajo narodi na Ogerskem, tudi ravno take pravice dale?

— Pervi zbor zedinjenih manjših odborov je bil v ponedeljek 6. dan t. m. Celi teden so se deržavni svetovavci, ki so v različne stranke razcepljeni, zbirali domá in se posvetovali, kako naj bi vsaka stranka po svoje se védla v velikem zboru. Ogri so zložili pismo, ki ga je nek spisal grof Szechen, da ga bojo podali velikemu zboru v predarek; poganja se to pismo za zvezo (federacijo) avstrijskih dežel. — Očitno je iz vsega tega, da bojo veliki zbori deržavnega svetovavstva sila imenitni.

— Kako sila veliko mora biti novih krajcarjev v našem cesarstvu, se lahko vidi iz tega, da v fužinah v Brixlegg-u na vsaki dan 20 centov ali 336.000 kuprenih plošč izkujejo, ktere se potem na Dunaj peljejo, da tū iz njih krajcarje kujejo.

— Spet smo dobili novo asekuracijo ali zavarovavnico zoper ogenj in zavarovavnico življenja, ki jo je več dnarnih in veljavnih mož na Dunaji osnovalo in „Norden“ („Sever“) kerstilo. Ministerstvo jo je poterdilo.

— Velimir Barbarić, oficijal pri c. kr. najvišji sodnii na Dunaji, je izvoljen za tolmača serbskega in horvaškega jezika pri dunajski c. k. deželni sodnii.

— 15. dan prihodnjega mesca se bo železnica iz Dunaja skozi Salzburg v Mniho vo na Parskem z veliko slovesnostjo odperla.

*) Tudi nam se je ta novica zlo čudna zdela; pa zvedili smo tudi od druge strani, da je čista resnica. Vred.

Iz Goriškega. Sliši se, da železnica iz Vidma v Nabrezino se bo v drugi polovici prihodnjega mesca odperla.

Marsko. V Klobovku so 28. dan p. m. med 3. in 4. uro popoldne vidili čudno prikazen. Letečih mravlja se je pod nebom od jutra proti zahodni strani toliko vleklo, da so bile viditi kakor črn oblak; ker je ravno solnce sijalo, se je proti soncu vidilo kakor da bi snežene muhe padale. Veliko so jih vjeli.

Iz Banata. Novi deželni poglavar je rekel v pismu, ki ga je pisal mestni županii v Temešvaru, da zraven cesarskega bandera se smejo pri javnih slovesnostih tudi narodne bandera rabiti, vendar cesarsko — černo-rumeno bandero — mora med vsemi največje biti.

Prusko. Iz Berolina 2. avg. Ko je pruski vladar prišel iz Toplic nazaj, je pozdravil svoje ministre nek tako-le: „Gospodje! Med nami ostane vse po starem. Kakor smo napredovali dosihmal, hočemo tudi napredovati v prihodnje, in nadjam se, da tudi avstrijska vlada bo po tej poti z nami šla. Tako bomo, vsak po svoji poti, dosegli edini cilj in konec“. Ker je pruska vlada konstitucijna, pravijo dunajski časniki, da te besede pruskega vladarja utegnejo za Avstrijo veliko pomenljive biti.

Laško. Najnovejše novice iz Turina od 5. t. m. pravijo, da se bojo neapolitanski poslanci kmali vernili iz Turina domú, ker ni nobenega upanja, da bi sardinska vlada hotla v zvezo stopiti z neapolitansko. Sardinska vlada bo spet 150 milijonov lir na pósodo vzela. 1500 Garibaldovcov je prijadralo v Kalabrijo brez vsega upora. Garibaldi-ta pričakujejo vsaki dan na Neapolitanskem. Iz Milana piše „Persever.“, da sardinska vlada spet nabira rekrute, rojene leta 1838 in 1839. — Pisma iz Neapolja od 3. t. m. pravijo, da je mesto mirno, da pa vsaki dan večja nevarnost žuga tronu neapolitanskega kralja; najveljavniši oficirji dajejo kralju slovó; Garibalditova podoba se očitno po vseh ulicah prodaja; Garibaldi-tov odbor, v zvezi s siciljskim se je ustanovil, da bo sklical deželno zbornico, ki bo poklicala Garibaldi-ta v Neapolj, da napravi mir. In vse to se očitno godí brez upora in zoperstave; strici kraljevi si sicer na vso moč prizadevajo, da bi odvernili prekucijo; al ljudstvo jih nič ne posluša. — Farini se je iz Genove povernil; poslan je bil nek v Genovo, da se pogovori zavoljo napada na rimske dežele. Garibaldi pa je bil nek skrivé v Turinu in se pogovoril s kraljem; Cavour in Farini nista nek nič od tega vedila. — Diplomatične obravnave, ki so zdaj med velikimi vladami, dajejo laškim časnikom veliko dela in to jim je najhuji tern v peti, da se rusovska diplomacija čedalje očitniše vstopa na stran avstrijsko. Nasproti temu pa jih oserčuje nova knjiga, ki je ravno kar v Parizu prišla na svetlo pod imenom: „L' Unité italienne devant la France et l' Europe“, ktera pravi, da francoska vlada ne bo branila zedinjenja Sicilije in Neapolitanskega s Sardinijo, ako ljudstvo to želi, in da se bo Napoleon spet pokazal zveznika s Sardinijo, ako bi sovražniki se vzdignili zoper Sardinijo; cesar hoče pod svoje varstvo vzeti voljo ljudstev, ker tej volji ima zahvaliti tudi svojo krono. — Tako stojé zdaj homatiije na Laškem, ki so toliko nevarniše, ker Garibaldi dobiva čedalje več vojakov, bojnih ladij in dnarja.

Francosko. Iz Pariza 2. avg. Najvažniša prikazen na vihnem okrožji dandanašnje politike je pismo Napoleono, ki ga je 25. julija pisal svojemu poslancu v London. V tem pismu se je cesar zasukal spet na angleško stran, ktero je poslednji čas zapustil s svojimi namerami na Laškem in Turškem. Angleži hočejo edino Italijo; cesar Napoleon jo je poslednji čas zaverl; — Angleži nočejo vesoljnega plamena v Turčii, kterege je Napoleon s poslanstvom svoje armade v Sirijo zahteval. To

je razdražilo angleško vlado tako, da celó Palmerston, dosihmal največji prijatelj Napoleonov, se je, kakor naši bravci vedó, splasil nad politiko cesarjevo. Ko je tedaj Napoleon vidil, da ga bo angleška vlada zapustila, ako tako naprej postopa, in ko je slišal, da sta se avstrijska in pruska vlada sprijaznile v Toplicah, je pisal pismo svojemu poslancu Persigny-u v Londonu in temu pismu ravno tisti dan (25. julija) na čelo postavil, ko sta se cesar avstrijski in vladar pruski snidla v Toplicah. Nanagloma je tedaj zasukal svojo politiko saj na videz drugač in jo obernal po vetru, ki je čez kanal pripihal, da bi spet prejšno prijaznost z angleško vlado zadobil. Angleži so to pismo prejeli; so nekako potolaženi, al staro zaupanje se s tem ni povernilo, češ, da jutri utegne spet vse drugače biti. — Zapopadek tega Napoleonovega pisma, ki zdaj zvonec nosi po svetu, je, da cilj in konec njegove politike je „oljko mirú“ prnesti razdraženemu svetu in z vsemi njegovimi sosedi, zlasti pa z Angleži, živeti v serčnem prijateljstvu; da njegova armada in njegovo brodovje nima nič, cesar bi se svet mogel bati; „400.000 vojakov imam res pripravljenih, pa 60.000 jih je v Algieru, 6000 v Rimu, 8000 v Kini, 20.000 je žandarjev, veliko je bolnih in novincov; naj se odšteje vse to, in očitno bo, da je prejšni kralj francozki več armade imel“. „Moje prizadevanje je vedno bilo, Turčijo ohraniti kakor dolgo je le mogoče. Ko so pa začeli Turki v Sirii kristijane klati, sem mogel vslišati želje svojega ljudstva, ki me je za cesarja izvolilo, in hitro pomoč obljubiti zatiranim revam; pa koj prva misel je bila nič storiti brez Angležev. Jez ne mislim, ptujih dežel si prisvojiti; poveljati svojo deželo domá, je moj ponos. Težko mi je bilo, se zastran srednje Italije porazumeti z Angleži, ker mi je mir v Villafranki roke zvezal; v doljni Italii pa me nič ne veže; zato nič drugega ne želim, kakor v edinosti biti z angleško vlado. Pogovorimo se pošteno, ker smo poštene možje, ne pa tatovi, ki eden drugega hočejo oslepariti. Da ob kratkem rečem: Moja želja je, da se Laško pomiri kakor koli in brez ptujega vtikanja v njegove zadeve, in da bi moja armada mogla Rim zapustiti brez nevarnosti za papeža. Zastran Turškega nočem nič sam storiti. Povejte vse to komur koli Vam je drago; posebno pa lordu Palmerstonu; on me pozná, in če kaj rečem, mi bo verjel“. — Tako se glasi pismo cesarjevo — Palmerston pa ne gleda na besede, ampak na djanje.

Turško. Iz Sirije. Število v Damasku pomorjenih znaša 8000. O vojaški pomoči, ki se ima po velikih vladah evropskih v Sirijo poslati, je minister Rusell državnemu zboru 4. t. m. to-le vediti dal: Poslanci vseh velikih vlad so podpisali v Parizu protokol, v katerem stoji, da po želji turške vlade se bo poslalo 12.000 vojakov v Sirijo; 6000 jih bo dala francoska vlada, ostalih 6000 pa vse druge vlade skupaj; več ko 6 mescov ne sme armada tam ostati. Pa še drug protokol je bil podpisan, v katerem se turška vlada resno opominja, naj brez odlašanja spolne kar je obljubila leta 1856; dostavljeno je pa tudi to bilo, da se tudi vprihodnje kaka druga vlada zavoljo tega ne sme v turške zadeve vtikati. — Iz Carigrada se je 2. dan t. m. pisalo, da je Ahmet paša, veliki poglavar v Damasku, prišel v Carigrad, — da je svoje službe odstavljen in v Sirijo nazaj poslan, da ga tū podveržejo sodbi. Kuršid-paša, poglavarja v Barutu, je dala turška vlada zapreti.

 Zavoljo sv. praznika v sredo pridejo prihodnje „Novice“ že v torek na svetlo.

Kursi na Dunaji 7. avgusta.

5 % metaliki 70 fl. 15 kr.	Ažijo srebra 26 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 80 fl. 20 kr.	Cekini 6 fl. 7 kr.